

Договаряне без предварително обявление по ЗОП

Практическа карта за публични възложители по чл. 79 ЗОП, разработена по официалния контролен лист на Програма Interreg VI-A IPA България–Сърбия 2021–2027

Кога?

Само когато е налице конкретно основание по чл. 79 ЗОП. Това е процедура по чл. 18, ал. 1, т. 8 и не се избира по удобство или предпочитание.

Как?

Решение с мотивирано основание → определяне на поканените лица → оферти и, когато е приложимо, преговори → избор → договор.

Критичният въпрос е основанието

Контролът не приключва с цитиране на чл. 79. В решението трябва да са изложени конкретните факти, те да са подкрепени с доказателства и да са били налице към момента на откриване на процедурата.

Процесът с един поглед

01 Основание	02 Доказателства	03 Решение в РОП	04 Кого каним?
05 Оферти	06 Преговори?	07 Избор	08 Договор

Версия 1.0 · 6 септември 2026 г.

1. Основанията по чл. 79 - как да мислите за тях

ЗОП изброява десет групи основания. За практическа ориентация те могат да се подредят в пет семейства, но при реално възлагане винаги се проверяват всички условия на конкретната точка от чл. 79.

Предходна процедура Няма оферти/заявления или всички са неподходящи; или допустимите оферти надвишават обявения финансов ресурс. Условията не трябва да са съществено променени.	Само определен изпълнител Уникално произведение/творчески продукт, техническа липса на конкуренция или изключителни права.
Изключителна неотложност Не могат да се спазят дори съкратените срокове и причината за неотложността не се дължи на възложителя.	Специални доставки НИРД доставки; допълнителни доставки от същия доставчик; стокова борса; особено изгодни условия при прекратяване/несъстоятелност.
Конкурс за проект Услугата следва проведен конкурс за проект и поканата е до класирания/класираните според условията на конкурса.	Повторение Повторение на строителство или услуги от първоначалния изпълнител при предварително предвидени обем, условия и стойност.

„Само един може“ трябва да бъде доказано

При липса на конкуренция по технически причини или поради изключителни права процедурата е допустима само ако няма достатъчно добра алтернатива или заместител и липсата на конкуренция не е резултат от изкуствено стесняване на параметрите на поръчката.

Кога трябва да погледнете назад?

Програмният контролен лист изрично изисква при основанията по т. 1, 2, 6 и 10 да бъде проверена и предходната процедура/поръчка, от която възложителят извежда основанията за договарянето. Тя се проверява с приложимия за нея контролен лист.

Два срока, които лесно се пропускат

При допълнителните доставки по т. 6 продължителността на договорите по правило не може да надвишава 3 години. Повторното възлагане по т. 10 може да се приложи не по-късно от 3 години след сключването на първоначалния договор.

2. Кого каните и има ли задължителни преговори?

Договаряне ≠ автоматично един изпълнител

Кръгът на поканените лица се определя от конкретното основание. Някои основания по естеството си сочат конкретен икономически оператор; други не. Ако се канят само едно лице, това трябва да следва от закона или от доказана фактическа невъзможност поръчката да бъде изпълнена от повече от едно лице.

Предходните оферти са над ресурса	Поканете всички участници от предходната процедура, чиито оферти отговарят на изискванията, при условията на чл. 79.
Исключителни права	Поканата следва да достигне до лицето/лицата, които действително притежават съответните права.
Повече от един поканен	Осигурете подходящ срок за първоначалните оферти и еднакво третиране през целия процес.

Не всяка процедура има етап на преговори

По програмния контролен лист задължителен етап на преговори има при основанията по чл. 79, ал. 1, т. 1, 2, 5, 6, 9 и 10. При част от останалите основания ППЗОП допуска възложителят да пристъпи към договор след влизане в сила на решението за откриване.

Когато има повече участници

Преговорите трябва да се провеждат по един и същ начин за всички: еднаква информация, еднакъв подход и документиране. Постигнатото с един участник не се разкрива на друг без изричното му съгласие.

Оценяване и решение

- Комисията проверява личното състояние, критериите за подбор и съответствието на офертите, когато тези проверки са приложими.
- Отстраняванията и допусканията трябва да бъдат мотивирани и правилата да се прилагат еднакво.
- При повече от един участник се проверява реалната равнопоставеност при оферти, преговори и оценяване.
- Конфликтът на интереси, свързаните лица и евентуалното предимство от пазарни консултации се проверяват по общите правила.

Използвайте Документ 05

За комисията, равното третиране, допълването на документи, проверката на победителя спрямо отстранените и конфликтите на интереси използвайте общия материал „Оценяване, равно третиране и избор на изпълнител“.

3. Бърза самопроверка

- ☐ Имаме конкретно основание по чл. 79, а не общо предпочитание за договаряне.
- ☐ В решението сме описали всички факти, които формират основанието.
- ☐ Фактите са подкрепени с документи и са били налице към датата на откриване.
- ☐ При техническа липса на конкуренция/изключителни права сме проверили реална алтернатива или заместител.
- ☐ Ако основанието произтича от предходна процедура или договор, проверили сме и тях.
- ☐ Определили сме правилно кои лица следва да бъдат поканени.
- ☐ Ако каним само едно лице, имаме конкретна правна и фактическа обосновка.
- ☐ Когато има повече поканени лица, срокът за първоначални оферти е подходящ.
- ☐ Проверили сме дали при нашето основание е задължителен етап на преговори.
- ☐ Ако има преговори, всички участници са третирани еднакво и процесът е документиран.
- ☐ Договорът съответства на процедурата, офертата и постигнатото при преговорите.

Не бъркайте двете процедури по договаряне

	Без предварително обявление	Пряко договаряне
Правна основа	чл. 79 ЗОП	чл. 182 ЗОП
Процедура по чл. 18	ал. 1, т. 8	ал. 1, т. 13
Стойностен режим	чл. 20, ал. 1	чл. 20, ал. 2

Общото между тях

И при двете процедури първо се доказва специалното законово основание. И при двете едно поканено лице не е автоматичен резултат от думата „договаряне“ - кръгът на поканените следва конкретната хипотеза.

Официални и практични източници

- Закон за обществените поръчки - консолидиран текст, публикуван от АОП, източник към 08.06.2026 г. [Отвори източника](#)
- Interreg VI-A IPA България–Сърбия 2021–2027 - официален контролен лист „Договаряне без предварително обявление по ЗОП“, приложим за публични възложители.
- Използвайте заедно с Документи 02–06 и Документ 11: прогнозна стойност; условия и методика; публикации и промени; оценяване; договор и изменения; пряко договаряне.